

Wyrok z dnia 15 października 2010 r.

II PK 9/10

Podstawowym miejscem pracy nauczyciela zatrudnionego w dwóch szkołach, którego oba stosunki pracy zostały rozwiązane tego samego dnia w związku z przejściem na emeryturę, jest szkoła, w której nauczyciel jest wyżej wynagradzany i tylko od tej szkoły przysługuje mu odprawa emerytalna (art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 października 2010 r. sprawy z powództwa Mariusza G. przeciwko Z. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w S. o odprawę emerytalną, na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie z dnia 4 września 2009 r. [...]

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e

Pozwane Z. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w S., w sprawie z powództwa Mariusza G. o odprawę emerytalną, wniosło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie z dnia 4 września 2009 r. [...]. Zaskarżonym wyrokiem oddalono jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego zasądzającego na rzecz powoda kwotę 10.068 zł z odsetkami tytułem spornej odprawy.

Powód był zatrudniony w pozwanym Centrum w pełnym wymiaru czasu pracy jako nauczyciel w okresie od 1 lipca 2007 r. do 30 września 2008 r. Powód był zatrudniony jako nauczyciel - wychowawca także w placówce Opiekuńczo - Wychowawczej „Pogotowie Opiekuńcze” w S. od 1983 r. do 30 września 2008 r., przy czym

pełen wymiar jego czasu pracy został ograniczony do połowy w okresie, gdy równocześnie wykonywał pracę u strony pozwanej. Oba stosunki pracy zostały rozwiązane tego samego dnia w związku z przejściem powoda na emeryturę. Pogotowie Opiekuńcze wypłaciło powodowi odprawę emerytalną w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia pobieranego w Pogotowiu za pracę w połowie wymiaru czasu. Pozwane Centrum odmówiło powodowi wypłaty odprawy emerytalnej, gdyż odprawa ta związana jest z podstawowym miejscem pracy nauczyciela, a tym miejscem dla niego było Pogotowie Opiekuńcze, gdzie przepracował 25 lat.

W zaskarżonym wyroku Sąd Okręgowy uznał ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego za własne oraz co do zasady zgodził się z jego interpretacją art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.). Przyjął, iż użyty w tym przepisie zwrot według którego nauczycielowi „przyznaje się odprawę emerytalną w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy” należy w rozpoznawanej sprawie rozumieć w ten sposób, że powodowi przysługuje jedna odprawa, którą powinien wypłacić pracodawca zatrudniający go w pełnym wymiarze czasu pracy w dniu przejścia na emeryturę. Tym pracodawcą jest pozwane Centrum.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie art. 87 i art. 88 Karty Nauczyciela oraz art. 233 § 1 k.p.c., przez błędne przyjęcie, że praca u pozwanego była podstawowym zatrudnieniem powoda i że odprawa emerytalna przysługuje powodowi od pozwanego. Jego zdaniem podstawowym miejscem pracy powoda było Pogotowie Opiekuńcze, gdzie przepracował 25 lat i ten okres zatrudnienia był podstawą uzyskania przez niego uprawnień emerytalnych na mocy art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest nieuzasadniona. Nie zostało w niej wskazane, na czym polega naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., przy czym pozwany nie kwestionuje ustalonego przez Sąd stanu faktycznego. Błędnie kieruje on zarzut naruszenia tego przepisu na ocenę prawną bezspornie ustalonego stanu faktycznego, dotyczącą wykładni pojęcia podstawowego miejsca pracy nauczyciela.

Także bezzasadne są zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego, czyli art. 87 i art. 88 Karty Nauczyciela. Odnoszący się do powoda art. 87 ust. 2 Karty Nauczyciela stanowi, że nauczycielowi spełniającemu warunki uprawniające do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, który przepracował w szkole co najmniej 20 lat, przyznaje się odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy. Z przepisu tego wynika wprost, że z tytułu pracy nauczycielskiej powstaje prawo do jednej odprawy emerytalnej, niezależnie od liczby szkół zatrudniających nauczyciela przechodzącego na emeryturę. Poza sporem jest także określenie podmiotu zobowiązanego do wypłaty odprawy - jest nim szkoła będąca podstawowym miejscem pracy nauczyciela. Sporne jest natomiast, czy dla nauczyciela - zatrudnionego w dwóch szkołach w rozumieniu art. 3 pkt 2 Karty Nauczyciela na czas nieokreślony - podstawowym miejscem pracy jest szkoła zatrudniająca go w dniu przejścia na emeryturę w pełnym wymiarze czasu pracy (tu: strona pozwana), czy też szkoła (Pogotowie Opiekuńcze), w której był zatrudniony znacznie dłużej (25 lat), przy czym wymiar jego zatrudnienia wynosił połowę czasu pracy tylko w ostatnim okresie, to jest wtedy, gdy pracował także u strony pozwanej, a nadto ten okres zatrudnienia był podstawą nabycia uprawnień emerytalnych.

Sąd Najwyższy podziela pogląd Sądów obu instancji, że ocena, która szkoła jest podstawowym miejscem pracy nauczyciela, powinna być dokonywana według stanu faktycznego z dnia przejścia nauczyciela na emeryturę. W tym zakresie słusznie Sąd Okręgowy przyjął, że skoro u pozwanego powód pracował w tym dniu w pełnym wymiarze czasu pracy, a w Pogotowiu Opiekuńczym w połowie wymiaru, to podstawowym miejscem pracy powoda jest strona pozwana. Kryterium wymiaru czasu pracy jest w rozpoznawanej sprawie w pełni przydatne, gdyż znaczna różnica w tym zakresie między obydwoma szkołami powoduje, że wynagrodzenie przysługujące od pozwanego było wyższe niż wynagrodzenie przysługujące od Pogotowia Opiekuńczego. Zdaniem Sądu Najwyższego wysokość wynagrodzenia jest podstawowym kryterium oceny, która ze szkół jest podstawowym miejscem pracy nauczyciela. To kryterium pozwala na ustalenie tego miejsca pracy także wtedy, gdy w obu szkołach wymiar czasu pracy jest taki sam. Przyjęcie kryterium wysokości wynagrodzenia jest zgodne z interesem nauczyciela uprawnionego do odprawy emerytalnej,

gdyż zapewnia mu wyższe świadczenie. Ma ono charakter obiektywny i jest łatwe w zastosowaniu. Przemawia za nim także analogia z art. 87 ust. 4 Karty Nauczyciela, według którego w razie zbiegu prawa do odprawy wymienionej w ust. 1 i 2, przysługuje jedna odprawa - korzystniejsza. Przepis ten wprawdzie odnosi się wprost do zbiegu prawa do dwóch odpraw emerytalnych przysługujących z tytułu odmiennych stażów pracy nauczycielskiej, lecz może być uważany za przesłankę wskazującą na sposób wyboru właściwego świadczenia według kryterium jego wysokości, korzystniejszej dla nauczyciela.

Bezzasadny jest również argument pozwanego, że dlatego podstawowym miejscem pracy powoda było Pogotowie Opiekuńcze, iż z tytułu tego zatrudnienia uzyskał on prawo do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela. Rzeczywiście, praca w Pogotowiu Opiekuńczym umożliwiła powodowi wcześniejsze przejście na emeryturę, jednakże świadczy to tylko o jej podstawowym znaczeniu w odniesieniu do prawa do emerytury, czyli świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Okresy wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, dla wcześniejszego uzyskania prawa do emerytury, mogą być jednak przerywane, a praca może być wykonywana w różnych placówkach zatrudnienia. Natomiast odprawa emerytalna jest świadczeniem ze stosunku pracy i przysługuje od tego pracodawcy, który zatrudniał nauczyciela w dniu przejścia na emeryturę.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

=====